

ปัญหาฝุ่นPM 2.5

นพพร จงวิศาล

รัฐบาลไทย ประกาศเป็นวาระแห่งชาติตั้งแต่ปี 1962จนบัดนี้ ก็ไม่เห็นมีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน ต่างคนต่างทำ ไม่ประสานงานกัน ปัญหาฝุ่นฯ จึงไม่ลดลง แต่กลับมีปัญหามากขึ้นทุกปี

ผมเลยลองเสนอวิธีการแก้ปัญหาแบบประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากมีประสบการณ์ของญี่ปุ่น จากการได้มีโอกาสเป็น กรรมการบริหารสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี ไทย-ญี่ปุ่น (สสท.) อยู่หลายปี เลยได้มีโอกาสไปศึกษา อบรม ดูงาน พาคนไทยไปดูงาน ทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญญี่ปุ่น จึงมีประสบการณ์เรื่องการบริหารแบบญี่ปุ่นพอสมควร ถ้าใครต้องการรู้ อะไรดีๆ ของญี่ปุ่น ขอเชิญ ไปหาสมุดปกขาวมาอ่าน จะได้อะไรดีๆ จากสมุดปกขาว

ต่อไปนี้ ผมจะลองเสนอแนวคิดการแก้ปัญหาฝุ่นฯ อย่างเป็นระบบ ตามแนวทางการทำสมุดปกขาวต่างๆ ไปมา ประยุกต์กับการแก้ปัญหาฝุ่นPM.2.5 ในประเทศไทย

โดยเริ่มต้น ให้นายกประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารฝุ่นPM 2.5 แห่งชาติ

โดยให้รองนายก เป็นประธาน และมีกรรมการ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับฝุ่นฯ ระดับ อธิบดี หรือเทียบเท่า อย่างน้อยรองอธิบดีขึ้นไป ซึ่งได้แก่หน่วยงานต่อไปนี้

- 1.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 3.กระทรวงมหาดไทย
- 4.กระทรวงอุตสาหกรรม
- 5.กระทรวงเกษตร
- 6.กระทรวงพาณิชย์
- 7.กระทรวงสาธารณสุข
- 8.กระทรวงศึกษาธิการ
- 9.กระทรวงดิจิทัล
- 10.กระทรวงอุดมศึกษาฯ
- 11.กระทรวงการต่างประเทศ
- 12.กระทรวงคมนาคม
13. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 14.อื่นๆที่เกี่ยวข้อง และอาจมีที่ปรึกษา

ส่วนเลขานุการ เป็นคนมาจากสำนักนายกรัฐมนตรี

กรรมการชุดนี้มีหน้าที่บริหารฝุ่นPM2.5 ให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยตามนโยบายของรัฐบาล

กรรมการมีอายุอย่างน้อย 3 ปี

รัฐบาล ประกาศนโยบายบริหารฝุ่น

ตัวอย่าง นโยบาย เช่น “ รัฐบาลมีความมุ่งมั่นที่จะลดระดับฝุ่น ไม่ให้เกินระดับที่จะเกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน”

ต่อจากนั้น กำหนดเป้าหมาย เช่น “ จะลดระดับฝุ่นทั้งประเทศ ให้ต่ำกว่ามาตรฐาน ระดับอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนทั้งประเทศ ภายในระยะเวลา 3 ปี”

จากนั้นรัฐบาล มอบนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้ ให้กรรมการบริหารฝุ่นแห่งชาติ นำไปปฏิบัติ จนบรรลุ นโยบายและเป้าหมายของรัฐบาล และให้รายงานความก้าวหน้า ให้รัฐบาลทราบทุกๆเดือน เช่นในการประชุม คณะรัฐมนตรี ในวาระสืบเนื่อง

ภายหลังกรรมการบริหารฝุ่นฯ ได้รับนโยบายและเป้าหมายแล้ว ก็ให้มีการสื่อสาร นโยบายและเป้าหมายของ รัฐบาลให้ประชาชนทราบ ด้วยการใช้สื่อทุกรูปแบบที่สามารถทำได้

จากนั้นให้ประชุมกรรมการบริหารฯ เพื่อให้กรรมการผู้แทนแต่ละหน่วยงาน ไปหาและกำหนดกลยุทธ์ว่า หน่วยงานของตนจะทำอะไร เพื่อลดฝุ่นฯ พร้อมกำหนดเป้าหมาย ที่เป็นรูปธรรม โดยใช้หลัก SMART

(S -Specific คือเป้าหมายที่ไม่กว้าง ตรงจุด

M-Measurable คือมี ตัวชี้วัดได้เป็นตัวเลข หรือKPI

A-Achievable คือคิดว่าทำได้สำเร็จ

R-Relate คือมีความสัมพันธ์กับนโยบายและวัตถุประสงค์

T- Time มีระยะเวลากำหนดที่จะทำเสร็จ)

เมื่อแต่ละหน่วยงาน กำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายของหน่วยงานตนเองแล้ว ก็ให้กรรมการที่เป็นตัวแทน หน่วยงาน นำไปเสนอในที่ประชุมกรรมการบริหารฝุ่นฯ เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาเลือกกลยุทธ์ของแต่ละ หน่วยงาน ไปทำแผนปฏิบัติ(Action Plan)ต่อไป

หมายเหตุ ให้ตัวแทนคณะกรรมการบริหารฝุ่นฯ ตั้งคณะทำงาน หรืออนุกรรมการบริหารฝุ่นภายในหน่วยงาน ตนเอง เพื่อช่วย กำหนดกลยุทธ์ เป้าหมายและแผนปฏิบัติของหน่วยงานตนเอง

ภายหลังคณะกรรมการบริหารฝุ่นฯ เลือกกลยุทธ์และเป้าหมายของแต่ละหน่วยงานได้แล้ว ก็ให้กรรมการ เหล่านั้นไปกำหนดแผนปฏิบัติ(Action Plan) ส่งให้คณะกรรมการบริหารฯ ไปพิจารณาเห็นชอบและอนุมัติให้ ดำเนินการได้

หลักการเขียนแผนปฏิบัติต้องมีรายละเอียด เป็นรูปธรรม โดยประกอบด้วย

5w+2H คือ (P-PLAN

W -What คือจะทำกิจกรรมอะไร ตามกลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุนโยบาย

W-Why ทำไมต้องทำ อธิบายเหตุผล

H- How to รายละเอียดว่าจะทำอย่างไรในwhat

W-Where ทำที่ไหน

W-Whoใครมีหน้าที่ทำและรับผิดชอบ

H-How much จะต้องใช้งบประมาณเท่าไร

เมื่อกรรมการตัวแทนแต่ละหน่วยงานทำแผนปฏิบัติเสร็จแล้ว ให้ส่งแผนปฏิบัติ พร้อมเป้าหมาย ของแต่ละ หน่วยงาน ส่งให้คณะกรรมการบริหารฯ พิจารณาว่าแผนปฏิบัติเหมาะสมกับเป้าหมายหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่เหมาะสม ก็ จะแจ้งให้ไปแก้ไขใหม่ จนคณะกรรมการเห็นชอบ และอนุมัติให้ไปปฏิบัติตามแผนได้(D-DO)

เมื่อกรรมการตัวแทนหน่วยงาน ได้รับอนุมัติเป้าหมาย และแผนปฏิบัติของหน่วยงานตนเองแล้ว ก็ให้ เอาไปปฏิบัติตามแผนที่ได้รับอนุมัติแล้ว

เมื่อปฏิบัติตามแผนเสร็จแล้ว ให้ตรวจสอบผลที่ได้รับ โดยเปรียบเทียบผลที่ได้รับกับเป้าหมาย (C-CHECK) ถ้าผลที่ได้รับยังไม่บรรลุเป้าหมาย ก็ให้แก้ไขแผนปฏิบัติใหม่ (A-ACTION Corrective) ลงมือปฏิบัติตามแผนใหม่ แล้วตรวจสอบผลใหม่ ทำอย่างนี้ไปจนกว่าการมีแผนปฏิบัติที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมาย

จากนั้น ก็นำแผนปฏิบัติที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย ไปจัดทำมาตรฐานเพื่อป้องกันปัญหาเกิดซ้ำขึ้นอีก (A-ACTION Preventive)

โดยเอามาตรฐาน เป็นการทำงานต่อไปหน้าที่ปัจจุบัน(Daily)

ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการบริหารผู้ฯ ต้องมีการติดตามผลงานทุกเดือน แล้วรายงานให้รัฐบาลทราบความคืบหน้า

ในระหว่างนั้น รัฐบาลต้องตั้งกรรมการวินิจฉัย(DIAGNOSIS) เพื่อวินิจฉัยเชิงลึกโดยนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งมาเป็นผู้วินิจฉัย

หัวข้อที่วินิจฉัย คือผลความสำเร็จตามนโยบายและเป้าหมายของแต่ละหน่วยงาน ถ้าได้รับผลสำเร็จ อะไรทำให้สำเร็จ กรรมการจะได้เรียนรู้ร่วมกัน ถ้าไม่สำเร็จ อะไรเป็นเหตุที่ทำให้ไม่สำเร็จ และจะแก้ไขอย่างไรให้สำเร็จ

โดยการวินิจฉัย ประธานต้องแสดงภาวะผู้นำ ที่สามารถช่วยแนะนำกรรมการที่ทำไม่สำเร็จ และขอให้กรรมการช่วยเสนอข้อเสนอแนะหน่วยงานที่ทำไม่สำเร็จ

สรุปการบริหารผู้ PM.2.5

* ตั้งกรรมการบริหารผู้ PM2.5

*กำหนดนโยบายและเป้าหมาย

*ใช้หลักการบริหาร วงจรเดมิ่ง คือPDCA

*วางแผน(PPLAN)

*ปฏิบัติ (DO)

*ตรวจสอบผล (CHECK)

*แก้ไข(ACTION)

ดังมีรายละเอียดที่ได้อธิบายมาแล้ว

ผมขอเสนอแนะผู้เกี่ยวข้อง นำไปเสนอรัฐบาล ผมนำแนวคิดมาจากสมุดปกขาวของญี่ปุ่นมาประยุกต์บริหารผู้ในระดับชาติ